

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ A UNESCO

Ústav evropské etnologie
podzim 2021

K ČEMU SLOUŽÍ ÚMLUVA?

Zachovat nemateriální kulturní dědictví

Zajistit úctu k nemateriálnímu kulturnímu dědictví dotčených společenství, skupin a jednotlivců

Zvýšit na místní, národní a mezinárodní úrovni **vědomí o důležitosti** nemateriálního kulturního dědictví

Pečovat o **mezinárodní spolupráci a pomoc**

Stačí seznamy NKD jako nástroj naplňování Úmluvy?

CO ZNAMENÁ NAPLŇOVAT ÚMLUVU?

- vytvoření systémů koncepční ochrany na národní úrovni
- tvorba strategií a národních legislativ
- spolupráce vládního a nevládního sektoru
- spolupráce mezi národy a komunitami, které sdílejí prvky KD
- transfer znalostí a výměna zkušeností (good practices)
- vzdělávání k ochraně KD → zajištění životaschopnosti
- networking (státy, nevládní organizace)
- inventarizace
- řešení aktuálních globálních problémů (gender, udržitelný rozvoj aj.)
- ...

SEZNAMY NEMATERIÁLNÍHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva

Seznam nemateriálního kulturního dědictví vyžadujícího naléhavě zachování

Programy, projekty a aktivity na zachování nemateriálního kulturního dědictví

Jakou roli plní seznamy a jaké jsou principy jednotlivých seznamů?

Co by měli lidé o Úmluvě vědět a nevědí, protože se většina pozornosti zaměřuje na seznamy?

JAK FUNGUJE ROZHODOVÁNÍ A ŘÍZENÍ

Valné shromáždění (180 států) → bureau

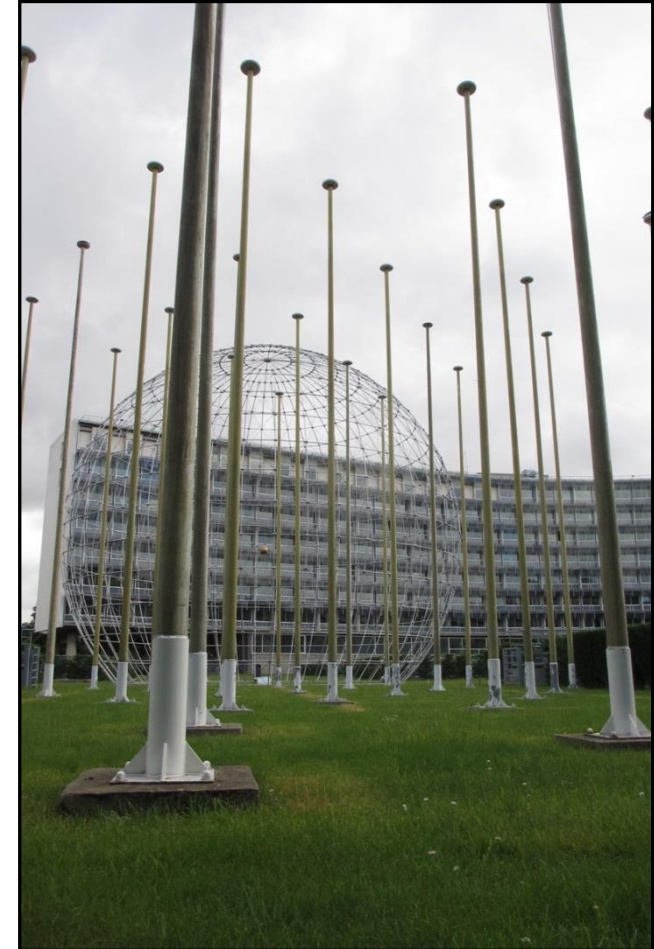
Mezivládní výbor (24 států) → bureau

+

Sekretariát

+

NGO forum → Evaluační orgán
(předseda, místopředseda, rapporteur)

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ (GENERAL ASSEMBLY)

- diskutuje o tématech klíčových pro naplňování Úmluvy
- rozhoduje o složení Mezivládního výboru
- rozhoduje o hospodaření s finančním fondem (Intangible Cultural Heritage Fund)
- schvaluje úpravy Operačních směrnic
- akredituje nevládní organizace
- reviduje *rules of procedures*
- tzv. open-ended working groups

MEZIVLÁDNÍ VÝBOR (INTERGOVERNMENTAL COMMITTEE)

- připravuje podklady pro schválení Valným shromážděním
- diskutuje změny operačních směrnic & klíčová témata
- připravuje podklady pro akreditaci NGOs
- rozhoduje méně důležitou agendu
- schvaluje implementační zprávy států
- zapisuje prvky a projekty do seznamů
- rozhoduje o přidělení finančních prostředků

[Harmonogram a materiály ke 15. zasedání Výboru](#)

SEKRETARIÁT (SECRETARIAT)

dělá kompletní servis GA a IC

- připravuje statutární shromáždění
- připravuje veškeré dokumenty

(až tisíce stran/jednání)

- vytváří vzdělávací materiály
- propaguje Úmluvu ([Dive into ICH](#))
- administruje ICH fond
- *training of trainers*

- odpovídá na dotazy, řeší korespondenci
- propagace, webová prezentace a sociální média

Sekretář – Tim Curtis (Austrálie)

NGO FORUM

- vlastní organizace
- semináře, konference
- online časopis #HeritageAlive
- pracovní skupiny

- publikace
- Evaluační orgán

<http://www.ichngoforum.org>

EVALUAČNÍ ORGÁN (EVALUATION BODY)

= 6 NGOs + 6 vládních expertů

předseda, místopředseda, rapporteur

- hodnotí návrhy na zápis prvků do seznamů NKD
- hodnotí návrhy osvědčených praktik (good safeguarding practices)
- doporučuje udělení finanční podpory projektům nad 100 000\$
- předkládá zprávu o své činnosti a návrhy rozhodnutí Mezivládnímu výboru

- účastní se diskuzí s open-ended working groups

Evaluační orgán 2018

PRINCIP GEOGRAFICKÉ ROVNOMĚRNOSTI

= *geographical equity*

...rozděluje svět do 6 skupin (tzv. electoral groups):

Group I (Western European and North American States)

Group IV (Asian and Pacific States)

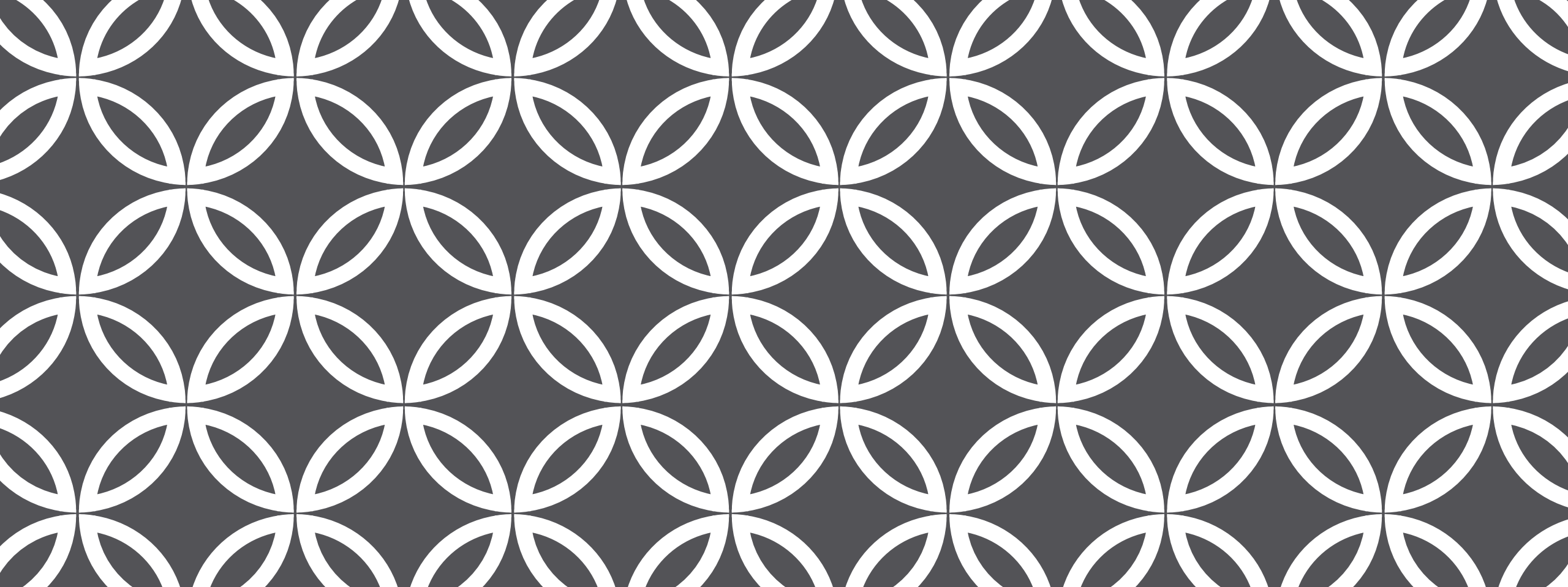
Group II (Eastern European States)

Group V (a) (African States)

Group III (Latin-American and Caribbean States)

Group V (b) (Arab States)

Všichni dostávají stejné slovo, odráží celá organizace Úmluvy tedy potřeby všech?

SEZNAMY NEMATERIÁLNÍHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

2021...

584 zapsaných prvků
ze **131** zemí

PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Zápis na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR

(prosinec rok 0)

Zpracování nominace

(Zajišťuje Ministerstvo kultury + pověřená instituce + dotčená
společenství/skupiny/jednotlivci)

(stále rok 0)

Předání nominace do centrály UNESCO v Paříži

(do 31. března 1. roku)

PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Připomínkové řízení na Sekretariátu Úmluvy

(do 30. června 1. roku)

Revize nominace na MKČR

(do 30. září 1. roku)

Zpracování dokumentu Sekretariátem pro Evaluační orgán

(zde překlad a zveřejnění na www.unesco.org)

PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Expertní zhodnocení Evaluačním orgánem

(únor – září 2. roku – 3 jednání)

Předání nominací a posudků Mezivládnímu výboru Úmluvy

(4 týdny před zasedáním podzim 2. roku)

Rozhodnutí o zapsání/nezapsání statku do seznamu

(prosinec 2. roku)

SYSTÉM PRIORIT

OD 34:

- 1) země, které nemají žádný zapsaný prvek/vybraný projekt
- 2) multinárodní nominace
- 3) země, které mají nejméně zapsaných prvků/vybraných projektů

+ státy musejí nominace seřadit podle priority

Vše o zápisech na <https://ich.unesco.org/en/lists>

CO ZÁPIS PŘINÁŠÍ?

Co tzv. zápis do UNESCO přináší?

- **zviditelnění** a související **pocit hrdosti** místních společenství
- **regionální a národní diskuzi**
- tzv. *multiplier effect*
- **závazek státu a institucí** starat se o zachování statku
- **závazek nositelů** udržovat statek v životaschopném stavu a předávat jej dalším generacím

MÁ ZÁPIS I RIZIKA?

